

нас відома як «перевернутий клас». Тобто коли студент перед заняттям дійсно самостійно опановує матеріал, як зміг – а час заняття використовується, щоб разом з викладачем зосередитись над тим, що незрозуміло, виправити помилки, якщо вони є, з'ясувати складні питання. Саме така система формує розумний підхід до переробки інформації та формує вміння вчитися самостійно.

Враховуючи існуючі зараз недоліки, дистанційна форма навчання поки що не може повністю замінити традиційну систему, хоча й має значний потенціал та сприяє розвитку альтернативних технологій навчання.

Є. І. Балака, Д. С. Лючков

ДВІ СТОРОНИ НОВІТНІХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

В теперішній час майже вся увага освітньої спільноти спрямована на вирішення питань впровадження дистанційної та змішаної систем навчання. В багатьох публікаціях на цю тему робиться наголос на позитивних моментах, які їм притаманні, а саме: скорочення часу на отримання освіти та зменшення витрат, пов'язаних з цим процесом; можливість сумісництва роботи і навчання, а також навчатися в зручний час і в зручному місці. Проте оцінка негативних рис такої форми освіти зустрічається значно рідше. Тому перед тим, як дружно вигукувати «одобрямс» і «буде виконано», необхідно глибоко та об'єктивно зважити всі переваги та недоліки цих освітніх новацій.

Перш за все слід визначити концептуальний підхід і, виходячи з цього, можливі масштаби і умови впровадження таких форм освіти.

Не викликає сумніву, що основним принципом дистанційного та змішаного навчання є мотивування студентів щодо мети перебування у ЗВО. Всю різноманітність думок з цього питання можна звести до двох узагальнених позицій: або метою студентів є набуття глибоких фахових знань, або формально отримати документ, який нібито підтверджує їх набуття. Досвід практичної роботи та викладацької діяльності переконливо показує, що, на жаль, значно переважають прихильники другої позиції. Виходячи з відомого правила Парето (20/80), в середньому не більше 20 % студентів (а частіше і менше) свідомо віддають пріоритет отриманню широкого кола знань з обраної спеціальності, справедливо вважаючи, що зайвих знань не буває, сумлінно ставляться до освітнього процесу. Саме для такого цілеспрямованого контингенту студентів, які в майбутньому бажають впевнено конкурувати на ринку труда, можливо запроваджувати новітні навчальні технології. На нашу думку, цих студентів треба об'єднувати в окремі групи, заздалегідь чітко визначивши регламент такого навчання та критерії оцінки якості знань. Для інших студентів

(80 %) доцільно застосовувати традиційні «добровільно – примусові» форми навчання. Масове впровадження дистанційної освіти у ЗВО асоціюється з навчанням плавання у півтораметровій ванні за допомогою смартфона. Крім того слід враховувати, що мережа Інтернет, на жаль, прокриває не всю територію України.

Особливу увагу треба звернути на змішану форму отримання освіти, яка передбачає поєднання аудиторних занять з елементами дистанційного навчання, тобто гібрид очної та дистанційної освіти. Введення змішаної форми навчання потребує рейтингового розподілення дисциплін на «більш важливі», які слід викладати в аудиторії, та «менш важливі», придатні для самовивчення. Основою такого «дискримінаційного» підходу щодо «ранжування значущості» дисциплін скоріш за все стане суб'єктивна (а підчас, й упереджена) думка більш впливових представників освітньої галузі та колеґ-«експертів», які будуть виборювати рейтинг дисциплін, що вони викладають. Це створює умови для дискримінації викладачів «другорядних» дисциплін і викликає багато запитань, основними з яких є питання – хто, як і за якими критеріями буде оцінювати їх «важливість» для студента, законність та обґрунтованість таких рішень (в тому числі право людини на професійну, фахову і, відповідно, соціальну рівність в суспільстві).

Виходячи з наведеного, можна зробити такі висновки:

- застосування дистанційної освіти можливо лише для обмеженого кола студентів, які мотивовані до отримання знань, або у випадках надзвичайних ситуацій;

- впровадження змішаної форми навчання при існуванні очної та заочної форм потребує більш глибокої, всебічної, неупередженої оцінки з передбаченням всіх можливих фахових, професійних, організаційно-галузових і соціальних наслідків;

- діючі технічні засоби зв'язку національних операторів інформаційних систем не забезпечують можливість впровадження новітніх дистанційних технологій у галузі освіти на всій території країни та охоплення ними всіх охочих здійснювати навчальний процес з мінімальними витратами і зусиллями «не залишаючи житла».

*С. М. Продащук, К. В. Кім,
О. В. Ковальова, О. О. Шапатіна*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: СУЧАСНИЙ ФОРМАТ ОСВІТИ

З початку карантину заклади освіти змушені були перейти на дистанційне навчання. У такому режимі Український державний університет залізничного транспорту пропрацював до кінця навчального